

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019, ATODLEN 1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 13 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

ATODLEN 1

(a gyflwynir gan adran 2)

OMBWDSMON GWASANAETHAU CYHOEDDUS CYMRU: PENODI ETC

Penodi

1 Mae'r Ombwdsmon i'w benodi gan Ei Mawrhydi ar enwebiad y Cynulliad.

Gwybodaeth Cychwyn

- I1** Atod. 1 para. 1 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
I2 Atod. 1 para. 1 mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

Statws

- 2 (1) Mae'r Ombwdsmon yn gorfforaeth undyn.
(2) Mae'r Ombwdsmon yn dal swydd o dan Ei Mawrhydi ac yn cyflawni swyddogaethau ar ran y Goron.
(3) Mae'r Ombwdsmon yn was y Goron at ddibenion [Deddf Cyfrinachau Swyddogol 1989 \(p.6\)](#).
(4) Ond nid yw gwasanaeth yn swydd Ombwdsmon yn wasanaeth yng ngwasanaeth sifil y Goron.

Gwybodaeth Cychwyn

- I3** Atod. 1 para. 2 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
I4 Atod. 1 para. 2 mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

Tymor y swydd

- 3 (1) Tymor swydd person yn Ombwdsmon yw saith mlynedd (yn ddarostyngedig i is-baragraffau (3) a (4) a pharagraff 6).
(2) Nid yw person a benodir yn Ombwdsmon yn gymwys i'w ailbenodi.
(3) Caiff Ei Mawrhydi ryddhau person o swydd yr Ombwdsmon—
(a) ar gais yr Ombwdsmon, neu
(b) os yw Ei Mawrhydi yn fodlon nad yw'r person, am resymau meddygol, yn gallu cyflawni dyletswyddau'r swydd.
(4) Caiff Ei Mawrhydi ddiswyddo person o swydd Ombwdsmon yn unol ag argymhelliad, ar sail camymddygiad y person, y dylai Ei Mawrhydi wneud hynny.
(5) Ni chaniateir gwneud argymhelliad i ddiswyddo person o swydd Ombwdsmon oni bai—
(a) bod y Cynulliad wedi penderfynu y dylid gwneud yr argymhelliad, a
(b) bod penderfyniad y Cynulliad wedi'i basio drwy bleidlais lle roedd nifer yr Aelodau Cynulliad a bleidleisiodd o'i blaid yn ddim llai na dwy ran o dair o gyfanswm nifer y seddi yn y Cynulliad.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019, ATODLEN
1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 13 Ebrill 2024. Mae
newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y
cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

Gwybodaeth Cychwyn

- I5** Atod. 1 para. 3 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 77(1)**
I6 Atod. 1 para. 3 mewn grym ar 23.7.2019 gan **O.S. 2019/1096**, **rhl. 2**

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Dros Dro

- 4 (1) Os daw swydd yr Ombwdsmon yn wag, caiff Ei Mawrhydi, ar enwebiad y Cynulliad, benodi person i weithredu fel yr Ombwdsmon.
- (2) Caiff person a benodir i weithredu fel yr Ombwdsmon (“*Ombwdsmon dros dro*”) fod wedi dal swydd yr Ombwdsmon.
- (3) Mae person a benodir yn Ombwdsmon dros dro yn gymwys i’w benodi’n Ombwdsmon (oni bai bod y person eisoes wedi dal swydd yr Ombwdsmon).
- (4) Nid yw’r pŵer i benodi person yn Ombwdsmon dros dro yn arferadwy ar ôl diwedd y cyfnod o ddwy flynedd sy’n dechrau â’r dyddiad y daeth y swydd yn wag.
- (5) Mae Ombwdsmon dros dro yn dal ei swydd yn unol â thelerau ei benodiad, yn ddarostyngedig i is-baragraff (6) (a pharagraff 2, fel y’i cymhwysir gan is-baragraff (7)).
- (6) Ni chaiff Ombwdsmon dros dro ddal y swydd ar ôl—
- (a) penodi person yn Ombwdsmon, neu
- (b) os yw hynny’n gynharach, ar ddiwedd y cyfnod o ddwy flynedd sy’n dechrau â’r dyddiad y daeth y swydd yn wag.
- (7) Tra bydd Ombwdsmon dros dro yn dal y swydd mae i gael ei ystyried (ac eithrio at ddibenion paragraffau 1, 3, 6 i 10 a’r paragraff hwn) yn Ombwdsmon.

Gwybodaeth Cychwyn

- I7** Atod. 1 para. 4 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 77(1)**
I8 Atod. 1 para. 4 mewn grym ar 23.7.2019 gan **O.S. 2019/1096**, **rhl. 2**

Darpariaeth bellach: penodi

- 5 Rhaid i’r Cynulliad bennu’r telerau sy’n gymwys i benodiad a wneir o dan baragraff 1 neu baragraff 4(1).

Gwybodaeth Cychwyn

- I9** Atod. 1 para. 5 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 77(1)**
I10 Atod. 1 para. 5 mewn grym ar 23.7.2019 gan **O.S. 2019/1096**, **rhl. 2**

Anghymhwys

- 6 (1) Mae person wedi ei anghymhwysio rhag bod yn Ombwdsmon neu’n Ombwdsmon dros dro os yw unrhyw un neu ragor o’r canlynol yn gymwys—
- (a) ei fod yn aelod o Dŷ’r Cyffredin;

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019, ATODLEN 1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 13 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

- (b) ei fod yn awdurdod rhestredig;
 - (c) ei fod yn aelod, yn aelod cyfetholedig, yn swyddog neu'n aelod o staff awdurdod rhestredig;
 - (d) ei fod wedi'i anghymhwysu rhag bod yn aelod o'r Cynulliad (heblaw yn rhinwedd [^{F1}dal swydd yr Ombwdsmon neu Ombwdsmon dros dro]);
 - (e) ei fod wedi'i anghymhwysu rhag bod yn aelod o awdurdod lleol yng Nghymru (heblaw yn rhinwedd paragraff 7 o'r Atodlen hon);
 - (f) ei fod yn ddarparwr cartref gofal, yn ddarparwr gofal cartref neu'n ddarparwr gofal lliniarol annibynnol;
 - (g) ei fod yn swyddog neu'n aelod o staff darparwr o'r math hwnnw.
- (2) At ddibenion is-baragraff (1)(g) mae person yn swyddog i ddarparwr os oes gan y person reolaeth dros ddarparwr nad yw'n unigolyn neu faterion darparwr o'r fath, neu os yw'r person yn rheoli darparwr nad yw'n unigolyn neu faterion darparwr o'r fath.
- (3) Nid yw penodiad person yn Ombwdsmon neu'n Ombwdsmon dros dro yn ddilys os yw'r person wedi ei anghymhwysu o dan is-baragraff (1).
- (4) Os yw person a benodwyd yn Ombwdsmon neu'n Ombwdsmon dros dro yn dod yn anghymwys o dan is-baragraff (1), mae'r person yn peidio â dal y swydd ar ôl ei anghymhwysu yn y cyfryw fodd.
- (5) Ond nid effeithir ar ddilysrwydd unrhyw beth a wneir gan berson a benodwyd yn Ombwdsmon neu'n Ombwdsmon dros dro gan y ffaith fod y person hwnnw'n anghymwys o dan is-baragraff (1) neu'r ffaith ei fod yn dod yn anghymwys felly.

Diwygiadau Testunol

F1 Geiriau yn [Atod. 1 para. 6\(1\)\(d\)](#) wedi eu hamnewid (yn effeithiol yn unol ag a. 42(1)(c) o'r Ddeddf diwygio) gan [Deddf Senedd ac Etholiadau \(Cymru\) 2020 \(anaw 1\)](#), [a. 35\(4\)\(a\)](#)

Gwybodaeth Cychwyn

I11 [Atod. 1 para. 6](#) ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)

I12 [Atod. 1 para. 6](#) mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

- 7 (1) Mae person sy'n dal swydd Ombwdsmon neu Ombwdsmon dros dro wedi'i anghymhwysu rhag—
- (a) bod yn awdurdod rhestredig;
 - (b) bod yn aelod, yn aelod cyfetholedig, yn swyddog neu'n aelod o staff awdurdod rhestredig;
 - (c) dal swydd â thâl y cafodd ei benodi iddi gan awdurdod rhestredig.

^{F2}(2)

Diwygiadau Testunol

F2 [Atod. 1 para. 7\(2\)](#) wedi eu hepgor gan (yn effeithiol yn unol ag a. 42(1)(c) o'r Ddeddf diwygio) [Deddf Senedd ac Etholiadau \(Cymru\) 2020 \(anaw 1\)](#), [a. 35\(4\)\(b\)](#)

Gwybodaeth Cychwyn

I13 [Atod. 1 para. 7](#) ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)

*Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019, ATODLEN
 I yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 13 Ebrill 2024. Mae
 newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y
 cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes*

I14 Atod. 1 para. 7 mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

- 8 (1) Mae person sydd wedi peidio â dal swydd Ombwdsmon neu Ombwdsmon dros dro wedi'i anghymhwyso am y cyfnod perthnasol rhag—
- (a) dal swydd sy'n awdurdod rhestredig;
 - (b) bod yn aelod, yn aelod cyfetholedig, yn swyddog neu'n aelod o staff awdurdod rhestredig;
 - (c) dal swydd â thâl y cafodd ei benodi iddi gan awdurdod rhestredig; oni bai bod y Cynulliad yn cymeradwyo fel arall.
- (2) Mae'r cyfnod perthnasol—
- (a) yn dechrau pan fydd y person yn peidio â dal swydd Ombwdsmon neu, yn ôl y digwydd, Ombwdsmon dros dro, a
 - (b) yn dod i ben ar derfyn y flwyddyn ariannol ar ôl y flwyddyn ariannol yr oedd yr Ombwdsmon neu, yn ôl y digwydd, yr Ombwdsmon dros dro, wedi peidio â dal y cyfryw swydd.
- (3) Ond nid yw is-baragraff (1) yn anghymhwyso person rhag—
- (a) bod yn aelod o'r Cynulliad neu Gomisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru;
 - (b) dal swydd llywydd neu ddirprwy lywydd y Cynulliad neu swydd Prif Weinidog Cymru, un o Weinidogion Cymru a benodwyd o dan adran 48 o [Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 \(p.32\)](#), Cwnsler Cyffredinol Llywodraeth Cymru neu un o Ddirprwy Weinidogion Cymru;
 - (c) bod yn aelod neu'n aelod cyfetholedig o awdurdod lleol yng Nghymru;
 - (d) dal swydd cadeirydd, is-gadeirydd neu faer etholedig awdurdod lleol yng Nghymru.

Gwybodaeth Cychwyn

- I15** Atod. 1 para. 8 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
I16 Atod. 1 para. 8 mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

- 9 Mae'r cyfeiriadau ym mharagraffau 7 a 8 at swydd â thâl yn cynnwys swydd lle y mae gan ddeiliad y swydd honno hawl i ad-daliad treuliau yn unig.

Gwybodaeth Cychwyn

- I17** Atod. 1 para. 9 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
I18 Atod. 1 para. 9 mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

Diwygiadau Testunol

- F1** Geiriau yn [Atod. 1 para. 6\(1\)\(d\)](#) wedi eu hamnewid (yn effeithiol yn unol ag a. 42(1)(c) o'r [Ddeddf diwygio](#)) gan [Deddf Senedd ac Etholiadau \(Cymru\) 2020 \(anaw 1\)](#), [a. 35\(4\)\(a\)](#)
F2 [Atod. 1 para. 7\(2\)](#) wedi eu hepgor gan (yn effeithiol yn unol ag a. 42(1)(c) o'r [Deddf diwygio](#)) [Deddf Senedd ac Etholiadau \(Cymru\) 2020 \(anaw 1\)](#), [a. 35\(4\)\(b\)](#)

Gwybodaeth Cychwyn

- I11** Atod. 1 para. 6 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
I12 Atod. 1 para. 6 mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019, ATODLEN 1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 13 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

- I13** Atod. 1 para. 7 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
- I14** [Atod. 1 para. 7](#) mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)
- I15** Atod. 1 para. 8 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
- I16** [Atod. 1 para. 8](#) mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)
- I17** Atod. 1 para. 9 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
- I18** [Atod. 1 para. 9](#) mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

Cydnabyddiaeth ariannol etc

- 10 (1) Rhaid i'r Cynulliad—
- (a) talu'r cyfryw gyflog a lwfansau i berson sy'n Ombwdsmon neu'n Ombwdsmon dros dro, a
 - (b) gwneud y cyfryw daliadau tuag at ddarparu buddion blwydd-dal ar gyfer yr Ombwdsmon neu'r Ombwdsmon dros dro neu mewn perthynas â'r Ombwdsmon neu'r Ombwdsmon dros dro,
- y darperir ar eu cyfer gan delerau penodiad yr Ombwdsmon neu'r Ombwdsmon dros dro neu o dan y telerau hynny.
- (2) Rhaid i'r Cynulliad dalu i berson sydd wedi peidio â dal swydd Ombwdsmon neu Ombwdsmon dros dro neu mewn perthynas â pherson o'r fath—
- (a) y cyfryw symiau ar ffurf pensiynau ac arian rhodd, a
 - (b) y cyfryw symiau ar ffurf darpariaeth ar gyfer y buddion hynny,
- y darparwyd ar eu cyfer gan delerau penodiad yr Ombwdsmon neu'r Ombwdsmon dros dro neu o dan y telerau hynny.
- (3) Os yw person yn peidio â bod yn Ombwdsmon neu'n Ombwdsmon dros dro ac os yw'n ymddangos i'r Cynulliad fod amgylchiadau arbennig sy'n ei gwneud yn iawn bod y person hwnnw'n cael ei ddigolledu, caiff y Cynulliad dalu i'r person hwnnw unrhyw swm sy'n briodol yn ei farn ef.
- (4) Rhaid i'r Cynulliad dalu i Weinidog y Gwasanaeth Sifil, ar y cyfryw adegau a gyfarwyddir gan y Gweinidog, y cyfryw symiau y bydd y Gweinidog yn penderfynu arnynt mewn perthynas ag unrhyw gynnydd y gellir ei briodoli i baragraff 9(4) o Atodlen 1 i Ddeddf 2005 yn y symiau sy'n daladwy o arian a ddarperir gan y Senedd o dan [Ddeddf Blwydd-daliadau 1972 \(p.11\)](#).
- (5) Mae symiau y mae eu hangen i wneud taliadau o dan is-baragraffau (1), (2) a (4) i'w codi ar Gronfa Gyfunol Cymru.

Gwybodaeth Cychwyn

- I19** Atod. 1 para. 10 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
- I20** [Atod. 1 para. 10](#) mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

Darpariaethau ariannol arbennig

- 11 (1) Mae unrhyw symiau sy'n daladwy gan yr Ombwdsmon o ganlyniad i dorri unrhyw ddyletswydd contractiol neu ddyletswydd arall wrth gyflawni unrhyw un neu ragor o swyddogaethau'r Ombwdsmon, i gael eu codi ar Gronfa Gyfunol Cymru.
- (2) Ac mae is-baragraff (1) yn gymwys pa un a yw'r toriad yn digwydd oherwydd gweithred neu anweithred ar ran—

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019, ATODLEN 1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 13 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

- (a) yr Ombwdsmon,
 - (b) aelod o staff yr Ombwdsmon, neu
 - (c) unrhyw berson arall sy'n gweithredu ar ran yr Ombwdsmon neu'n cynorthwyo'r Ombwdsmon i arfer swyddogaethau.
- (3) Caiff yr Ombwdsmon gadw incwm sy'n deillio o ffioedd a godir yn rhinwedd adrannau 17(6), 23(6), 27(8), 29(2), 51(6), 55(7), 58(8) a 60(7) (yn hytrach na'i dalu i Gronfa Gyfunol Cymru) i'w ddefnyddio mewn cysylltiad ag arfer y swyddogaethau a roddir neu a osodir gan y Ddeddf hon.
- (4) Caiff yr Ombwdsmon gadw costau a delir iddo o dan hysbysiad adennill costau (gweler adran 21 ac adran 22) (yn hytrach na'u talu i Gronfa Gyfunol Cymru) i'w defnyddio mewn cysylltiad ag arfer y swyddogaethau a roddir neu a osodir gan y Ddeddf hon.

Gwybodaeth Cychwyn

- I21** Atod. 1 para. 11 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
I22 Atod. 1 para. 11 mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

Staff

- 12 (1) Caiff yr Ombwdsmon benodi'r cyfryw staff sy'n angenrheidiol, yn ei farn ef, i'w helpu i gyflawni ei swyddogaethau, ar y cyfryw delerau ac amodau a benderfynir ganddo.
- (2) Ni chaniateir ystyried unrhyw aelod o staff yr Ombwdsmon yn berson sy'n dal swydd o dan Ei Mawrhydi neu'n cyflawni unrhyw swyddogaethau ar ran y Goron.
- (3) Ond mae pob aelod o staff yr Ombwdsmon i'w drin yn was y Goron at ddibenion [Deddf Cyfrinachau Swyddogol 1989 \(p.6\)](#).
- (4) Rhaid i'r Ombwdsmon dalu i Weinidog y Gwasanaeth Sifil, ar yr adegau a gyfarwyddir gan y Gweinidog, y cyfryw swm y bydd y Gweinidog yn penderfynu arno mewn perthynas ag unrhyw gynnydd y gellir ei briodoli i baragraff 11(4) o Atodlen 1 i Ddeddf 2005 yn y symiau sy'n daladwy o arian a ddarperir gan y Senedd o dan [Ddeddf Blwydd-daliadau 1972 \(p.11\)](#).

Gwybodaeth Cychwyn

- I23** Atod. 1 para. 12 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
I24 Atod. 1 para. 12 mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

Cynghorwyr

- 13 (1) Caiff yr Ombwdsmon geisio cyngor gan unrhyw berson sydd, yn ei farn ef, yn gymwys i'w roi iddo, i'w gynorthwyo i gyflawni ei swyddogaethau.
- (2) Caiff yr Ombwdsmon dalu i unrhyw berson y mae'r Ombwdsmon yn cael cyngor ganddo o dan is-baragraff (1) y cyfryw ffioedd neu lwfansau a benderfynir gan yr Ombwdsmon.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019, ATODLEN
1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 13 Ebrill 2024. Mae
newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y
cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

Gwybodaeth Cychwyn

- I25** Atod. 1 para. 13 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
I26 Atod. 1 para. 13 mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

Dirprwyo

- 14 (1) Caniateir i unrhyw un neu ragor o swyddogaethau'r Ombwdsmon gael eu cyflawni ar ran yr Ombwdsmon—
- gan unrhyw berson a awdurdodir gan yr Ombwdsmon i wneud hynny, a
 - i'r graddau a awdurdodwyd.
- (2) Nid yw is-baragraff (1) yn effeithio ar gyfrifoldeb yr Ombwdsmon i gyflawni unrhyw swyddogaeth o'r fath.
- (3) Mae person a awdurdodir gan yr Ombwdsmon o dan is-baragraff (1) i'w drin yn was y Goron at ddibenion [Deddf Cyfrinachau Swyddogol 1989 \(p.6\)](#).
- (4) Ni chaniateir gwneud unrhyw drefniadau rhwng yr Ombwdsmon, ar y naill law, a Gweinidogion Cymru (neu Brif Weinidog Cymru neu'r Cwnsler Cyffredinol i Lywodraeth Cymru), ar y llaw arall, ar gyfer—
- arfer unrhyw swyddogaethau'r naill gan y llall,
 - arfer unrhyw swyddogaethau Gweinidogion Cymru (neu Brif Weinidog Cymru neu'r Cwnsler Cyffredinol i Lywodraeth Cymru) gan aelodau o staff yr Ombwdsmon,
 - arfer unrhyw swyddogaethau'r Ombwdsmon gan aelodau o staff Llywodraeth Cymru, neu
 - darparu gwasanaethau gweinyddol, proffesiynol neu dechnegol gan y naill ar gyfer y llall.
- (5) Mae is-baragraff (4) yn gymwys er gwaethaf unrhyw ddarpariaeth a fyddai, fel arall, yn caniatáu i drefniadau o'r fath gael eu gwneud.

Gwybodaeth Cychwyn

- I27** Atod. 1 para. 14 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
I28 Atod. 1 para. 14 mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

Adroddiadau blynyddol ac eithriadol

- 15 (1) O ran yr Ombwdsmon—
- rhaiddo baratoi adroddiad cyffredinol bob blwyddyn ynghylch cyflawni ei swyddogaethau (“adroddiad blynyddol”);
 - caiff baratoi unrhyw adroddiad arall mewn perthynas â'i swyddogaethau sydd, yn ei farn ef, yn briodol (“adroddiad eithriadol”).
- (2) Caniateir i adroddiad a baratoir o dan y paragraff hwn gynnwys unrhyw argymhellion cyffredinol sydd gan yr Ombwdsmon sydd wedi codi wrth iddo gyflawni ei swyddogaethau.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019, ATODLEN 1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 13 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

- (3) Rhaid i'r Ombwdsmon osod copi o bob adroddiad a baratoir o dan y paragraff hwn gerbron y Cynulliad ac ar yr un pryd rhaid iddo anfon copi at Lywodraeth Cymru ac (os yw'r adroddiad yn adroddiad eithriadol) rhaid iddo anfon copi ohono at unrhyw awdurdodau rhestredig (ac eithrio Llywodraeth Cymru) sydd, ym marn yr Ombwdsmon, yn briodol.
- (4) Caiff yr Ombwdsmon hefyd anfon copi o unrhyw adroddiad a baratoir o dan y paragraff hwn at unrhyw bersonau eraill sydd, yn ei farn ef, yn briodol.
- (5) Rhaid i'r Ombwdsmon gyhoeddi unrhyw adroddiad a osodir gerbron y Cynulliad o dan y paragraff hwn, a chaiff y Cynulliad hefyd gyhoeddi'r adroddiad.
- (6) Rhaid i'r Ombwdsmon gydymffurfio ag unrhyw gyfarwyddydau a roddir gan y Cynulliad mewn perthynas ag adroddiad blynyddol.
- (7) Os yw adroddiad a baratoir o dan y paragraff hwn—
 - (a) yn crybwyll enw unrhyw berson heblaw awdurdod rhestredig, darparwr cartref gofal, darparwr gofal cartref neu ddarparwr gofal lliniarol annibynnol—
 - (i) y mae cwyn wedi'i gwneud i'r Ombwdsmon amdano neu wedi'i hatgyfeirio at yr Ombwdsmon yn ei gylch o dan y Ddeddf hon, neu
 - (ii) y mae'r Ombwdsmon wedi cychwyn ymchwiliad iddo o dan adran 4 neu 44, neu
 - (b) yn cynnwys unrhyw fanylion sydd, ym marn yr Ombwdsmon, yn debygol o wneud unrhyw berson o'r fath yn hysbys ac y gellir, ym marn yr Ombwdsmon, eu hepgor heb amharu ar effeithiolrwydd yr adroddiad, ni chaniateir cynnwys yr wybodaeth honno mewn fersiwn o'r adroddiad a osodir gerbron y Cynulliad o dan is-baragraff (3), a anfonir at berson o dan is-baragraff (3) neu (4) neu a gyhoeddir gan yr Ombwdsmon o dan is-baragraff (5), yn ddarostyngedig i is-baragraff (8).
- (8) Nid yw is-baragraff (7) yn gymwys mewn perthynas â fersiwn o'r adroddiad os yw'r Ombwdsmon, ar ôl ystyried buddiannau unrhyw bersonau sydd, yn ei farn ef yn briodol, o'r farn ei bod er budd y cyhoedd i gynnwys yr wybodaeth honno yn y fersiwn honno o'r adroddiad.

Gwybodaeth Cychwyn

I29 Atod. 1 para. 15 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)

I30 Atod. 1 para. 15 mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

Amcangyfrifon

- 16 (1) Ar gyfer pob blwyddyn ariannol, rhaid i'r Ombwdsmon baratoi amcangyfrif o incwm a threuliau ei swyddfa.
- (2) Rhaid i'r Ombwdsmon gyflwyno'r amcangyfrif o leiaf bum mis cyn dechrau'r flwyddyn ariannol y mae'n ymwneud â hi i'r pwyllgor neu i'r pwyllgorau Cynulliad a bennir yn rheolau sefydlog y Cynulliad.
- (3) Rhaid i'r pwyllgor neu'r pwyllgorau archwilio amcangyfrif a gyflwynwyd yn unol ag is-baragraff (2) ac yna rhaid gosod yr amcangyfrif gerbron y Cynulliad gydag unrhyw addasiadau a ystyrir yn briodol.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019, ATODLEN 1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 13 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

- (4) Cyn gosod gerbron y Cynulliad amcangyfrif gydag addasiadau a gyflwynwyd yn unol ag is-baragraff (2), rhaid i'r pwyllgor neu'r pwyllgorau—
- ymgyngori â'r Ombwdsmon, a
 - ystyried unrhyw sylwadau a wna'r Ombwdsmon.
- (5) Y flwyddyn ariannol gyntaf yw'r flwyddyn ariannol y penodir y person cyntaf i'w benodi'n Ombwdsmon.

Gwybodaeth Cychwyn

- I31** Atod. 1 para. 16 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
I32 Atod. 1 para. 16 mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

Cyfrifon

- 17 (1) Rhaid i'r Ombwdsmon—
- cadw cofnodion cyfrifyddu cywir, a
 - ar gyfer pob blwyddyn ariannol, baratoi cyfrifon yn unol â chyfarwyddydau a roddir i'r Ombwdsmon gan y Trysorlys.
- (2) Mae'r cyfarwyddydau y caiff y Trysorlys eu rhoi o dan is-baragraff (1)(b) yn cynnwys cyfarwyddydau i baratoi cyfrifon sy'n ymwneud â materion a thrafodion ariannol personau heblaw'r Ombwdsmon.
- (3) Mae'r cyfarwyddydau y caiff y Trysorlys eu rhoi o dan is-baragraff (1)(b) yn cynnwys, yn benodol, gyfarwyddydau ynghylch—
- yr wybodaeth sydd i'w chynnwys yn y cyfrifon a'r modd y caiff ei chyflwyno;
 - y dulliau a'r egwyddorion a fydd yn sail ar gyfer paratoi'r cyfrifon;
 - yr wybodaeth ychwanegol (os o gwbl) sydd i fynd gyda'r cyfrifon.

Gwybodaeth Cychwyn

- I33** Atod. 1 para. 17 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
I34 Atod. 1 para. 17 mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

Archwilio

- 18 (1) Rhaid i'r cyfrifon a gaiff eu paratoi gan yr Ombwdsmon ar gyfer blwyddyn ariannol gael eu cyflwyno ganddo i Archwilydd Cyffredinol Cymru heb fod yn hwyrach na 30 Tachwedd yn y flwyddyn ariannol ddilynol.
- (2) Rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru—
- archwilio, ardystio a llunio adroddiad am bob set o gyfrifon a gyflwynir i Archwilydd Cyffredinol Cymru o dan y paragraff hwn, a
 - yn ddarostyngedig i is-baragraff (3), heb fod yn hwyrach na phedwar mis ar ôl i'r cyfrifon gael eu cyflwyno, osod gerbron y Cynulliad gopi ohonynt fel y'u hardystiwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru ynghyd ag adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru arnynt (“copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad”).

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019, ATODLEN 1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 13 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

- (3) Caiff Archwilydd Cyffredinol Cymru osod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron y Cynulliad ar ôl y terfyn amser o bedwar mis a grybwyllir yn is-baragraff (2)(b) pan na fo'n rhesymol ymarferol i Archwilydd Cyffredinol Cymru gadw at y terfyn amser hwnnw.
- (4) Pan fo is-baragraff (3) yn gymwys, rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru—
 - (a) cyn y terfyn amser o bedwar mis a grybwyllir yn is-baragraff (2)(b), osod gerbron y Cynulliad ddatganiad yn esbonio pam nad yw'n rhesymol ymarferol i Archwilydd Cyffredinol Cymru osod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron y Cynulliad cyn y terfyn amser hwnnw, a
 - (b) gosod copi o'r cyfrifon ardystiedig a'r adroddiad gerbron y Cynulliad cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl y terfyn amser hwnnw.
- (5) Wrth archwilio cyfrifon a gyflwynir i Archwilydd Cyffredinol Cymru o dan y paragraff hwn rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru, yn benodol, fod wedi ei fodloni—
 - (a) yr aethpwyd yn gyfreithiol i'r gwariant y mae'r cyfrifon yn ymwneud ag ef, ac yn unol â'r awdurdod sy'n llywodraethu'r gwariant, a
 - (b) bod yr Ombwdsmon wedi gwneud trefniadau priodol i ddefnyddio adnoddau'r Ombwdsmon yn ddarbodus, yn effeithlon ac yn effeithiol.

Gwybodaeth Cychwyn

- I35** Atod. 1 para. 18 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
I36 Atod. 1 para. 18 mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

Swyddog cyfrifyddu

- 19 (1) Yr Ombwdsmon yw'r swyddog cyfrifyddu ar gyfer swyddfa'r Ombwdsmon.
- (2) Os nad yw'r Ombwdsmon yn gallu cyflawni ei gyfrifoldebau fel swyddog cyfrifyddu, caiff y Pwyllgor Archwilio ddynodi aelod o staff yr Ombwdsmon i fod yn swyddog cyfrifyddu cyhyd ag y mae'r Ombwdsmon yn methu â chyflawni ei gyfrifoldebau.
- (3) Os yw swydd yr Ombwdsmon yn wag ac os nad oes Ombwdsmon dros dro, caiff y Pwyllgor Archwilio ddynodi aelod o staff yr Ombwdsmon i fod yn swyddog cyfrifyddu cyhyd ag y bydd swydd yr Ombwdsmon yn wag a bod dim Ombwdsmon dros dro.
- (4) Mae gan y swyddog cyfrifyddu, o ran cyfrifon a chyllid yr Ombwdsmon, y cyfrifoldebau a bennir o bryd i'w gilydd gan y Pwyllgor Archwilio.
- (5) Yn y paragraff hwn mae cyfeiriadau at gyfrifoldebau yn cynnwys yn benodol—
 - (a) cyfrifoldebau o ran llofnodi cyfrifon,
 - (b) cyfrifoldebau am briodoldeb a rheoleidd-dra cyllid yr Ombwdsmon, ac
 - (c) cyfrifoldebau am y modd darbodus, effeithlon ac effeithiol y defnyddir adnoddau'r Ombwdsmon.
- (6) Mae'r cyfrifoldebau y caniateir eu pennu o dan y paragraff hwn yn cynnwys cyfrifoldebau i'r canlynol—
 - (a) y Cynulliad, Gweinidogion Cymru neu'r Pwyllgor Archwilio, neu

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019, ATODLEN 1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 13 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

- (b) Tŷ'r Cyffredin neu ei Bwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus.
- (7) Os gofynnir iddo wneud hynny gan Bwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus Tŷ'r Cyffredin, caiff y Pwyllgor Archwilio—
- (a) cymryd tystiolaeth gan y swyddog cyfrifyddu ar ran y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus, a
- (b) cyflwyno adroddiad i'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a throsglwyddo i'r Pwyllgor hwnnw unrhyw dystiolaeth a gafwyd.

Gwybodaeth Cychwyn

- I37** Atod. 1 para. 19 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
- I38** Atod. 1 para. 19 mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

Archwiliadau i'r defnydd o adnoddau

- 20 (1) Caiff Archwilydd Cyffredinol Cymru gynnal archwiliadau ynghylch pa mor ddarbodus, effeithlon ac effeithiol y defnyddiodd yr Ombwdsmon ei adnoddau i gyflawni ei swyddogaethau.
- (2) Ni chaniateir dehongli is-baragraff (1) yn un sy'n rhoi hawl i Archwilydd Cyffredinol Cymru gwestiynu teilyngdod amcanion polisi'r Ombwdsmon.
- (3) Wrth benderfynu sut i gyflawni swyddogaethau Archwilydd Cyffredinol Cymru o dan y paragraff hwn, rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru ystyried barn y Pwyllgor Archwilio ynghylch yr archwiliadau y dylai Archwilydd Cyffredinol Cymru eu cynnal.
- (4) Caiff Archwilydd Cyffredinol Cymru osod gerbron y Cynulliad adroddiad am ganlyniadau unrhyw archwiliad a gynhaliwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru o dan y paragraff hwn.

Gwybodaeth Cychwyn

- I39** Atod. 1 para. 20 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
- I40** Atod. 1 para. 20 mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

Pwerau atodol

- 21 Caiff yr Ombwdsmon wneud unrhyw beth (gan gynnwys caffael neu waredu unrhyw eiddo neu hawliau) a fwriedir i'w hwyluso i gyflawni unrhyw un neu ragor o'i swyddogaethau, neu sy'n gydnaws â chyflawni unrhyw un neu ragor o'i swyddogaethau, neu sy'n gysylltiedig â hynny.

Gwybodaeth Cychwyn

- I41** Atod. 1 para. 21 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 77\(1\)](#)
- I42** Atod. 1 para. 21 mewn grym ar 23.7.2019 gan [O.S. 2019/1096](#), [rhl. 2](#)

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019, ATODLEN 1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 13 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

Yr Ombwdsmon blaenorol i barhau yn Ombwdsmon

- 22 (1) Mae'r paragraff hwn yn gymwys i'r person sydd yn Ombwdsmon yn union cyn y diwrnod penodedig.
- (2) Ar y diwrnod penodedig ac ar ôl hynny bydd y person—
- (a) yn parhau i fod yn Ombwdsmon ac yn cael ei drin fel petai wedi cael ei benodi i'r swydd honno o dan y Ddeddf hon;
 - (b) yn dal y swydd am saith mlynedd namyn cyfnod sy'n cyfateb i'r cyfnod y bu'r person yn Ombwdsmon cyn y diwrnod penodedig.
- (3) Yn y paragraff hwn, ystyr "y diwrnod penodedig" yw'r diwrnod y daw'r paragraff hwn i rym.

Gwybodaeth Cychwyn

I43 Atod. 1 para. 22 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 77(1)**

I44 Atod. 1 para. 22 mewn grym ar 23.7.2019 gan O.S. 2019/1096, **rhl. 2**

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019, ATODLEN 1 yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 13 Ebrill 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau.

[View outstanding changes](#)

Changes and effects yet to be applied to the whole Act associated Parts and Chapters:

- Act modified by [2023 asc 3 Sch. 2 para. 6](#)
- Act modified by [2023 asc 3 Sch. 12 para. 7\(2\)](#)

Whole provisions yet to be inserted into this Act (including any effects on those provisions):

- s. 65(7)(f) inserted by [2022 c. 30 Sch. 10 para. 6\(2\)\(a\)](#) (Welsh language text)
- s. 65(7)(f) inserted by [2022 c. 30 Sch. 10 para. 6\(2\)\(b\)](#) (English language text)